

Slutrapport

Återrapportering av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande projekt

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har kunnat genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet dokumenteras och efter insatsen lämnas en slutrapport till Brå.

Erfarenheterna från de olika projekten är många gånger intressanta för andra som arbetar med brottsförebyggande arbete och därför publicerar Brå ett urval av rapporterna på myndighetens webbplats.

För sakuppgifter och slutsatser står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/ekostod

Slutrapport av ekonomiskt stöd

”Trygg krog i Lund” dnr. 1-0227/16

Inledande sammanfattning

Lunds kommun startade under hösten 2016 och inom ramen för detta projekt finansierat av BRÅ ett nytt koncept för det förebyggande arbetet av drogbruk och brottslighet i offentlig miljö, ett arbete som tidigare bedrivits inom det nationella projektet Krogar Mot Knark. Genom samverkan mellan socialförvaltningen, restaurangbranschen, studentorganisationerna och polisen har det nya konceptet fått en tydligare lundaprofil och sätter fokus på de utmaningar och positiva värden som finns i nöjeslivet i just vår stad. Under projektperioden har vi tagit fram ett koncept för det brottsförebyggande arbetet som nu kommer att permanentas inom ramen för ordinarie verksamhet. Konceptet har fått namnet Trygg Krog och innehåller moment som 1) värdegrunds-/policyarbete, 2) utbildning för krogpersonal, 3) besök och samtal mellan studentorganisationer, krögare, polis och kommun, 4) årliga kampanjer riktade till allmänhet och branschen samt 5) verktyg för en årlig kartläggning av trygghetsläget på stadens krogar och studentnationer. Modellen har ett brett fokus genom att omfatta även andra problemområden än droger som sexuellt ofredande samt organiserad brottslighet med koppling till nöjeslivet.

Bakgrund

Krogar, klubbar och andra offentliga platser för nöjesliv är högriskmiljöer för brottslighet, både vad gäller brottsligt bruk/innehav av narkotika och förekomsten av olika våldsbrott. Lund är en universitetsstad med mer än 40 000 studenter. Framförallt alkohol ses som en självklar del inom studentlivet som bärs upp av kulturer och traditioner på nationernas sittningar, pubar och klubbar. Lund med sin unga befolkningsprofil är också i övrigt en krog tät stad med fler än 140 beviljade serveringstillstånd, nationerna inkluderade.

I Lund polisanmäls varje år i snitt 700 fall av innehav och eget bruk av narkotika. Det går inte att utläsa kopplingen mellan droger och våld och andra brott ur den offentliga statistiken, men kommunpolisen i Lund ser en tendens till ökat våld i offentlig miljö som går att koppla till drog- och alkoholbruk.

Lund medverkade under åren 2013-2015 i det nationella projektet Krogar mot knark. En erfarenhet av detta arbete var att många aktörer efterfrågade en mer lokalt anpassad metod, vilket blev bakgrunden till detta projekt och det nya konceptet Trygg krog.

Syftet med insatsen var att få djupare och bredare kunskap om drogbruket och annan brottslig verksamhet i Lund och om de svårigheter och möjligheter som olika verksamheter identifierar i det förebyggande arbetet, samt utveckla ett nytt och lokalt anpassat konceptet före det drogpreventiva arbetet i krogmiljö. .

Det koncept som vi utvecklat under projektperioden och som fått namnet Trygg Krog syftar till att:

- bättre anpassa det brottsförebyggande arbetet till lokala förutsättningar, förväntningar och uttalade behov hos de samverkande aktörerna
- jobba fram en långsiktig och hållbar struktur för det förebyggande arbetet mellan polis, kommun, krogbransch och studentorganisationer där implementeringen av konceptet står i fokus.
- utveckla en utbildning riktad till ledande funktioner inom krogbranschen. Utbildningen ger ökad kunskap om svensk narkotikalagstiftning, ökad kunskap för att identifiera brottslig verksamhet samt ska leda till att varje verksamhet tar fram en policy/handlingsplan för det förebyggande arbetet.

Frågeställningar och metod

Inom ramen för projektet har ett helt komplett koncept arbetats fram som med fördel kan användas även i andra kommuner. De huvudsakliga aktiviteterna i Trygg krog är kampanj, utbildning och kartläggning:

Kampanj

I maj 2017, under en vecka, lanserades Trygg Krogs samarbete i en kampanj. För att anpassa kampanjen till lokala serveringsställens behov tillsattes en arbetsgrupp med representanter från respektive samverkanspartner samt en kommunikatör från Lunds socialförvaltning. Denna arbetsgrupp tog fram ett kampanjkoncept, identifierade en målgrupp, utvecklade en slogan för kampanjen samt kom med förslag på aktiviteter.

Det genomgående kampanjkonceptet innebar dels att uppmärksamma samarbetet Trygg Krog och dels att uppmärksamma att samtliga som befinner sig i krogmiljön har ett ansvar att bidra till att göra den trygg. Genom kampanjens slogan ”*tillsammans tar vi ansvar*” var syftet att signalera att gäster ska känna sig trygga på

väg hem från krogen, att gäster ska agera tryggt när de befinner sig i krogmiljön samt att samtliga som befinner sig i krogmiljön ska uppleva trygghet. Målgruppen var befintliga och nya Trygg Krog medlemmar samt allmänheten. Arbetsgruppen tog beslut om att ta in en extern formgivare för att utveckla material relevant för kampanjen, bland annat en kortfilm som visades på Lunds statsbussar under veckan.

Utbildning

Två utbildningstillfällen har enligt befintlig tidsplan genomförts. Båda utbildningar riktades till ledande funktioner inom krogbranschen och syftade dels till att öka dialogen mellan serveringsställen samt mellan serveringsställen och myndigheter, och dels till att ge serveringsställen verktyg för att kunna förebygga sådant som skapar en otrygg krogmiljö. Dessa utbildningar har också, genom den trygghetsskapande workshopen, genererat information kring vad serveringsställen önskar och hur de vill att samarbetet och dess utbildning ska se ut i framtiden.

Genom att tillsätta arbetsgrupper har båda utbildningstillfällena utvecklats i samråd med polisen, teknologkåren vid LTH och Kuratorskollegiet; samlingsorganet för Lunds nationer. Innehållet i respektive utbildning har varierat då arbetsgrupperna har utgått från serveringsställens egenrapporterade önskemål kring längd och innehåll. Gemensamt för båda utbildningstillfällen var att kommun, polis och Alna, en extern aktör, medverkade. Kommunen berörde trygghetsfrågor och samverkan samt ansvarade för en trygghetsskapande workshop. Polisen diskuterade frågor kring polisiära arbetsmetoder samt våld i offentliga miljöer. Alna hyrdes in för att prata om skadligt bruk på arbetsplatsen och arbetsgivaransvar, hur man kan identifiera skadligt bruk samt hur man som ledare kan utveckla en policy och handlingsplan.

Kartläggning

En del av kommunens ansvarsområden i samarbetet Trygg Krog är att på en årsbasis kartlägga vilka företeelser som bidrar till en otrygg krogmiljö. I samråd med polisen och socialförvaltningens resurs- och utvecklingsenhet har därför en modell utvecklats som på sikt kan mäta trygghetsläget på krogen. Denna modell inkluderar 1) delar av den trygghetsundersökning som har genomförts av polisen, 2) en enkätundersökning och 3) resultaten av de workshops som har utförts i samband med Trygg Krogs utbildningstillfällen.

Syftet med enkätundersökningen är att fånga upp det som polisens allmänna trygghetsundersökning inte behandlar mer specifikt, dvs. potentiella problem som direkt relaterar till krogmiljön. Genom dialog med Lunds serveringsställen har potentiella problemområden i krogmiljön identifierats och innefattar 1) narkotika, 2) sexuella ofredanden samt 3) hot och våld. För att vidare undersöka dessa

problemområden och dess relation till krogmiljön har Trygg krog utvecklat en webbaserad enkät som undersöker serveringspersonals, serveringsansvarigas samt ordningsvaktens attityder och upplevelser. Syftet med enkäten är att kommun, polis och serveringsställen ska få en bättre bild kring företeelser som kan göra krogmiljön otrygg samt identifiera nya potentiella problemområden där eventuell uppmärksamhet behöver ges. Ökad vetskap kring nya problemområden gör att samverkanspartners tillsammans kan uppmärksamma problemen på ett serveringsställe samt verka för att långsiktigt minska och förbygga dem.

Slutligen har kartläggningen innefattat att identifiera gemensamma problemområden via medskapande workshops i samband med de utbildningar som anordnats. Syftet har dels varit att genom diskussion skapa en dialog mellan serveringställen och dels att genom olika frågeförmuleringar undersöka vilka verktyg serveringställen önskar för att kunna arbeta förebyggande.

Genomförande och deltagande aktörer

Projektledare har varit Therese Andersson som varit externt anställd vid socialförvaltningen i Lund för att utveckla konceptet Trygg krog. Hon har lett en arbetsgrupp med deltagare från polisen och krogarna som aktivt deltagit i utbildningen och utvecklingsarbetet, samt en styrgrupp med bred representation från inblandade aktörer. Rutiner och styrdokument för samarbetet har utvecklats i samråd med serveringställen och polis. Samtliga möten med arbetsgrupper och styrgrupp har protokollförts. Mycket av det material som har använts i utbildning och i kampanj kommer att kunna återanvändas i framtiden.

Resultat

Under projektperioden har vi genomfört en kampanjvecka, två utbildningar för branschfolk samt en enkätundersökning med 140 svarande.

Vår sammanfattande erfarenhet är att projektet kring samverkansinsatsen Trygg Krog har varit lyckat och att det finns förutsättningar att bli långsiktigt. Över tid har engagemanget hos samverkanspartners vuxit och fler intressenter har uttryckt ett behov av denna typ av samarbeten. Samarbetet behöver även fortsättningsvis en samordnare. Rollen som samordnare har till viss del fungerat som en servicefunktion gentemot serveringställen och det är viktigt att detta upprätthålls. Sålunda bör kommunens representant besöka samarbetets samverkansorganisationer kontinuerligt för att införskaffa förståelse för respektive verksamhet samt skapa en förutsättning för likställt samarbete mellan samtliga samverkanspartner.

Resultatet av enkätundersökningen ger en bild av det upplevda trygghetsläget inom Lunds krogar och studentnationer. Syftet var att undersöka hur ofta personal stöter på narkotika, sexuellt ofredande och hot/våld på sitt serveringsställe. Syftet var även att undersöka vilka attityder de i krog-/kår-/nationsbranschen har till dessa problemområden. Enkäten bestod av totalt 32 frågor. 104 personer deltog i studien med olika yrken och roller inom lunds krogar och nationer. Redovisning av enkäten bifogas i särskild bilaga.

Narkotika: Flertalet rapporterar att de endast sällan ser narkotikapåverkande gäster. Samtidigt anger man att det är ganska svårt eller svårt att se om en gäst är narkotikapåverkad. Attityden gentemot narkotika bland svaranden mättes genom frågan om narkotikapåverkade gäster alltid ska avvisas från stället, där 74 personer ansåg att så ska ske och 24 personer höll med men bara om gästen misskötte sig. Mer än hälften av de svarande rapporterade att de själva någon gång testat narkotika.

Sexuella ofredanden: Mer än hälften av de svarande rapporterade att de såg sexuella ofredanden minst en gång i halvåret. Av dessa var det fem personer som såg det nästan varje kväll. Fjorton personer upplevde att de själva någon gång hade blivit utsatt för sexuellt ofredande. På frågan om svaranden tyckte att gäster som sexuellt ofredar skall avvisas från krogen/kåren/nationen svarade 100 personer alltid och 4 personer ja, men bara om de missköter sig.

Hot och våld: Av de svarande var det en stor del som såg hot och/eller våld minst någon gång i halvåret. Drygt hälften rapporterade att de vid ett eller flera tillfällen hade avvisat någon som hade vart våldsam eller hotfull. 34 personer rapporterade att de själva hade blivit utsatta för hot och/eller våld i samband med att de jobbade och majoriteten av dessa fall hade skett i baren, i entrén och/eller på dansgolvet.

På en öppen fråga om vad krogen/kåren/nationen kan göra för att minska narkotikabruk/missbruk, sexuella ofredanden och hot och/eller våld bland gäster och personal svarade 40 personer. Resultatet visar att svarande efterfrågar en mängd olika åtgärder både i sin egen organisation/serveringsställe och från polis, kommun och samhället i stort. De åtgärder som dominerade var 1) utbildningar, 2) tydlighet i ställningstagande gentemot personal, gäster och allmänhet samt 3) att våga agera och inte blunda för problemen.

Spridning till andra kommuner

Lunds kommun kommer att fortsätta sitt förebyggande arbete enligt modellen Trygg Krog. Konceptet kan med fördels också användas av andra kommuner. Det finns en mängd mallar och material som kan anpassas efter den egna kommunen. Det finns också styrdokument, avtalsmallar, utbildningsupplägg och enkätformulär etc. I princip finns här allt som behövs för en samlad handbok för konceptet för vidare spridning. Att sammanställa en sådan handbok skulle vara helt möjligt för oss, men skulle kräva ytterligare extern finansiering.

Vill du känna dig trygg på krogen?

Krögare, nationer, kårer, kommun och polis i Lund står tillsammans bakom kampanjen Trygg krog.

För att det ska vara tryggt att gå på krogen och för att uppmärksamma vad som är ok och inte när man besöker en krog kan det vara bra att tänka på att:

1. Behandla andra som du själv vill bli behandlad.
2. Känna sina egna och respektera andras gränser kring alkohol.
3. Gärna varva med vatten och mat.
4. Respektera andras integritet och motverka alla former av ofredanden.
5. Uppskatta personalen för det arbete de gör för dig.
6. Alltid ha med din legitimation och inte låna ut den till någon annan.
7. Vi vill alla vistas i en trevlig miljö, släng skräpet där det hör hemma.
8. För allas säkerhet, respektera brandskydd och nödutgångar.
9. Kontakta personalen om du ser eller upplever något som gör dig obekvämt.
10. Gärna göra sällskap när det är dags att gå hem.
11. Inte utsätta dig själv eller andra för faror i trafiken.

Tillsammans tar vi ansvar!



lund.se/tryggkrog



Therese Andersson
046-359 95 57
therese.andersson@lund.se

Kartläggning av företeelser som skapar otrygghet i krogmiljö

Bakgrund

Trygg Krog är ett samarbete mellan serveringsställen och myndigheter i Lunds kommun. Det genomgående målet med detta samarbete är att långsiktigt öka tryggheten och säkerheten på Lunds serveringsställen.

Samarbetet mellan krögare, nationer, kårer, polis och kommun syftar till att i samverkan öka kunskap om narkotika och andra företeelser som skapar otrygghet i krogmiljö. Ökad kunskap och medvetenhet ska bidra till ökad säkerhet och trygghet för personer som arbetar på eller besöker serveringsställen i Lund. Idén är att en både som besökare och som anställd ska känna sig trygg på Lunds serveringsställen. Detta görs genom: 1) värdegrund-/policyarbete med återkoppling, 2) utbildning, 3) besök och samtal mellan studentorganisationer, krögare, polis och kommun, 4) årliga kampanjer, och 5) kartläggning.

En del av kommunens ansvarsområden i detta samarbete är, som nämnts ovan, att på en årsbasis kartlägga vilka företeelser som bidrar till en otrygg krogmiljö. Syftet med denna kartläggning är att kommun, polis och serveringsställen ska få en bättre bild kring företeelser som kan göra krogmiljön otrygg samt identifiera nya potentiella problemområden där eventuell uppmärksamhet behöver ges. Ökad vetskap kring nya problemområden gör att samverkanspartners tillsammans kan uppmärksamma problemen på ett serveringsställe samt verka för att långsiktigt minska och förbygga dem.

Enkätundersökning

Genom dialog med Lunds serveringsställen samt genom att sammanställa resultat av tidigare undersökningar har fokusområden i krogmiljön identifierats. Dessa områden innefattar 1) narkotika, 2) sexuella ofredanden samt 3) hot och våld. För att vidare undersöka dessa områden och dess relation till krogmiljön har kommunen utvecklat en enkät som undersöker serveringspersonals, serveringsansvarigas samt ordningsvaktens attityder och upplevelser. Denna webbaserade enkät tillåter deltagare att vara anonyma och skickades den 31 maj 2017 ut till samtliga av Lunds serveringsställen. Enkäten är till viss del baserad på den förstudie som genomfördes i samband med Trygg Krog 2016 (Kartläggning för Preventiva Insatser i Krogmiljö, 2016).

Syftet med denna enkätundersökning var att undersöka hur många av de som jobbar i krog-/kår-/nationsbranschen som har sett, nyttjat, eller på annat sätt kommit kontakt med narkotika i krogmiljö samt hur ofta personal stöter på narkotika på sitt serveringsställe. Syftet var även att undersöka vilka upplevelser och attityder de i krog-/kår-/nationsbranschen har när det gäller sexuella ofredanden och/eller hot och våld på sitt serveringsställe. Enkäten bestod av totalt 32 frågor varav 4 var personliga frågor, 13 riktades gentemot narkotika i

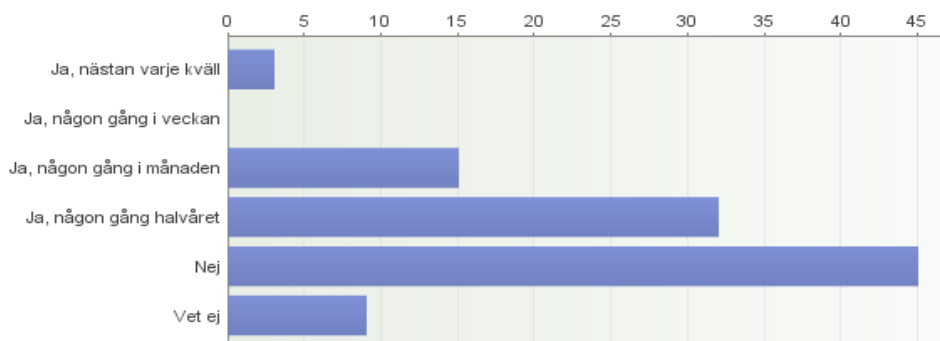
krogmiljö, 5 handlade om sexuella ofredanden och 9 tittade på hot och våld i krogmiljö. Enkäten avslutades med en öppen fråga där deltagare ombeddes svara på vad de anser att krogen/kåren/nationen kan göra för att minska narkotikabruk/missbruk, sexuella ofredanden samt hot och/eller våld bland gäster och personal (Bilaga 1).

Resultat

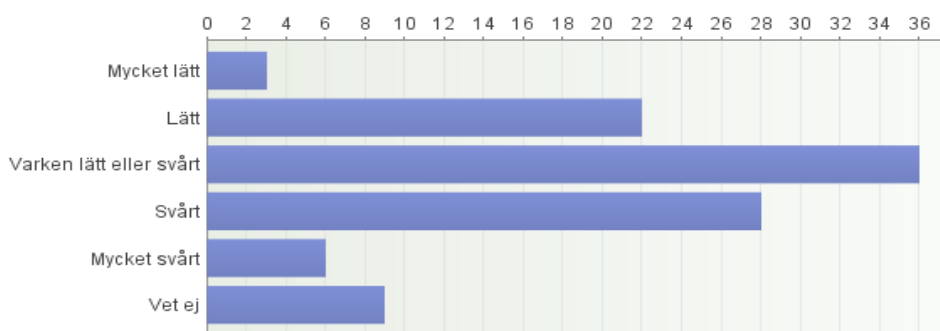
104 personer deltog i denna studie: 58 män och 46 kvinnor. Av dessa var 56 personer mellan 19-25 år gamla, 26 personer var mellan 26-40 år gamla, 20 personer var mellan 41-64 år gamla och 3 personer var 65 år eller äldre. Ingen var under 18 år. Medianåldern för hur länge en har jobbat i restaurang-/nation-/kårbranschen var mellan 19-25 år. 51 personer av dem svarande rapporterade att de jobbade som krögare/restaurangchef/driftansvarig/hovmästare, 34 personer jobbade som bartender/servisris/servitör, 10 personer jobbade som köksmästare/kock/kallskänk/disk och 7 personer jobbade som ordningsvakt/entrévärd/garderobiär. 3 personer rapporterade att de jobbade med annat såsom exempelvis urator på nation, receptionist och verksamhetschef.

Narkotika

Av de personer som deltagit i denna enkätundersökning hade 45 personer inte sett *narkotikapåverkade gäster på krogen/nationen/kåren i Lund*, 32 personer sett någon gång i halvåret, 15 personer hade sett någon gång i månaden, 3 personer sett nästan varje kväll och 9 personer inte vetat om de sett något. Ingen person hade sett en gång i veckan.

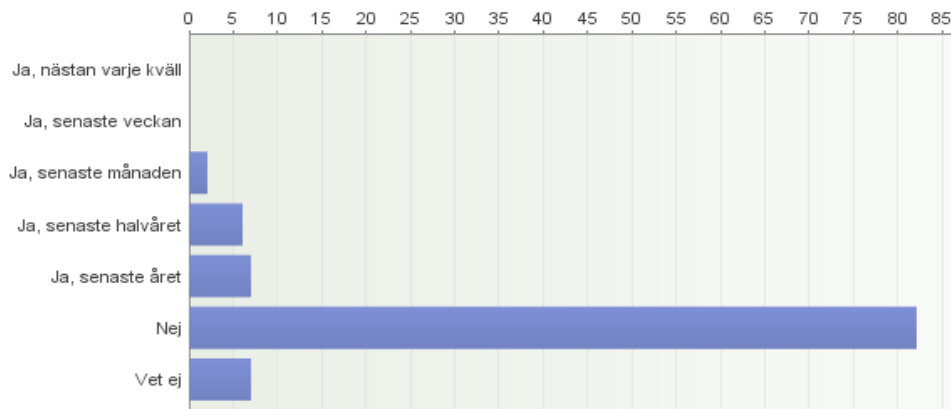


På frågan om *hur lätt man tyckte det var att se om en gäst var narkotikapåverkad* svarade 3 personer att det var mycket lätt, 22 personer att det var lätt, 36 personer att det varken var lätt eller svårt, 28 personer att det var svårt, 6 personer att det var mycket svårt och 9 personer att man inte visste.

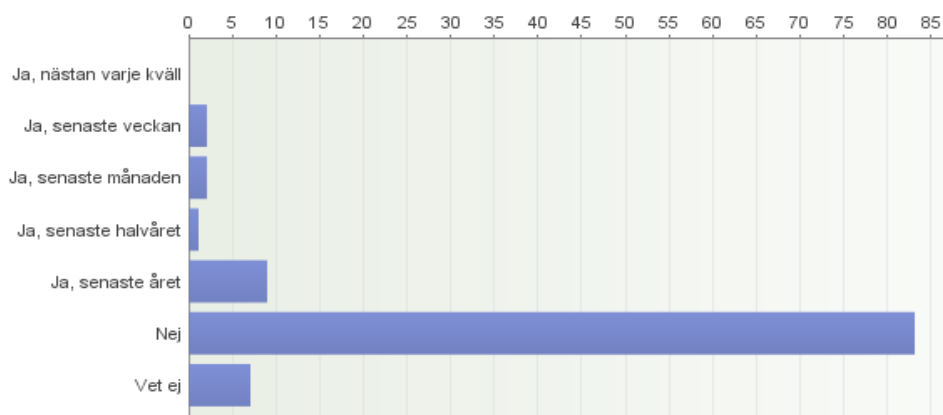


82 personer hade aldrig sett någon bli erbjuden narkotika på krogen/nationen/kåren i Lund. 7 personer hade sett det under det senaste året, 6

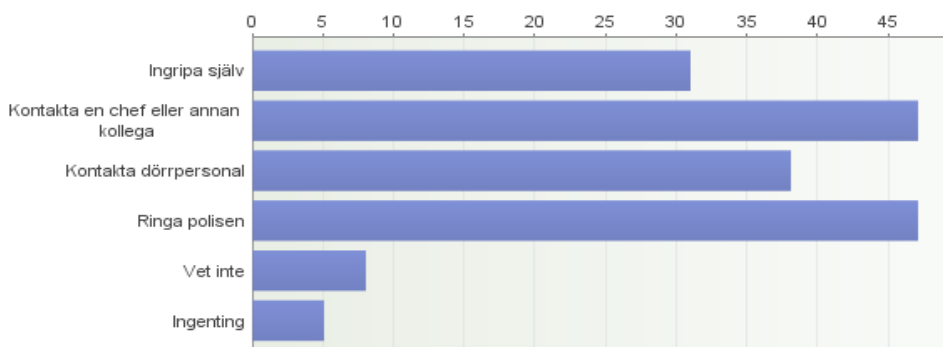
hade sett det under det senaste halvåret, 2 personer hade sett det under den senaste månaden, ingen hade sett det under den senaste veckan och ingen hade sett att någon blivit erbjuden narkotika nästan varje kväll. 7 personer svarade att de inte visste om de sett något.



På frågan huruvida en *har sett någon ta narkotika på krogen/nationen/kåren i Lund* svarade 83 personer nej, 9 personer ja under det senaste året, 1 person under det senaste halvåret, 2 personer ja under den senaste månaden och 2 personer den senaste veckan. 7 personer visste inte om hen hade sett något.

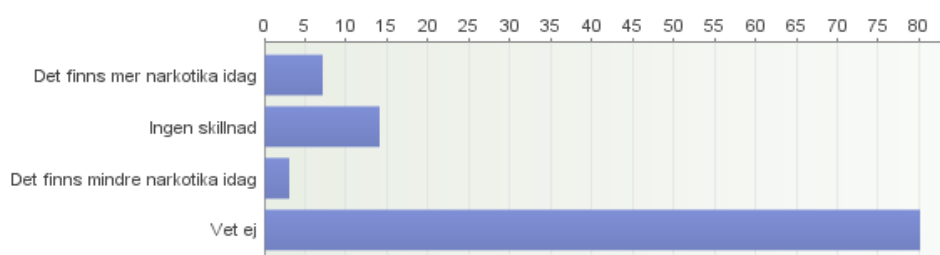


Följande fråga ställdes med syfte att undersöka *hur man skulle agerat om man skulle se narkotika på krogen/nationen/krogen*. På denna fråga kunde man fylla i flera svarsalternativ. 31 personer svarade att de skulle ingripa själv, 47 personer fyllde i att de skulle kontakta en chef eller annan kollega, 38 personer skulle kontakta dörrpersonal, 47 personer skulle ringa polisen, 8 personer visste inte och 5 personer skulle göra ingenting.

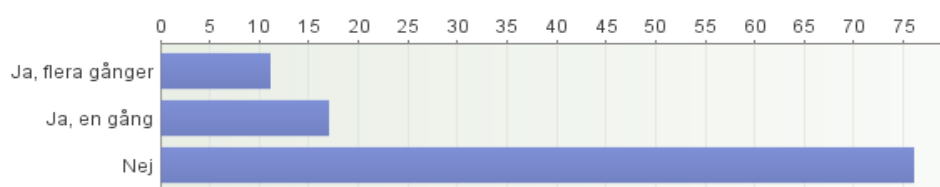


På frågan om det *finns mer eller mindre narkotika på krogen/kåren/nationen i Lund idag jämfört med för 3 år sedan* svarade 7 personer att det finns mer

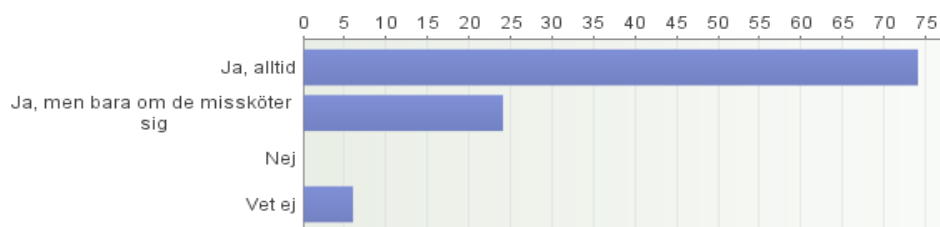
narkotika idag, 14 personer svarade att det inte var någon skillnad, 4 personer svarade att det finns mindre narkotika idag och 80 personer svarade att de inte visste.



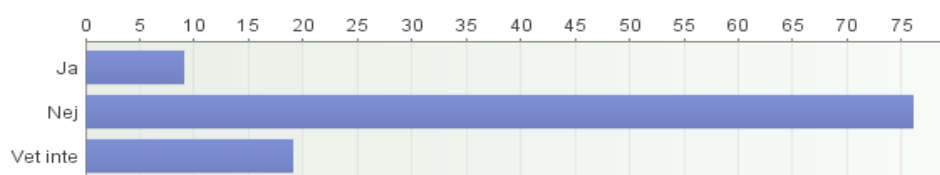
76 personer hade aldrig *bett en narkotikapåverkad gäst lämna krogen/nationen/kåren där hen jobbat*. 17 personer hade en gång bett en narkotikapåverkad gäst lämna och 11 personer hade vid flertal tillfällen bett en gäst att lämna.



74 stycken tyckte att *narkotikapåverkade gäster alltid skall avvisas från krogen/nationen/kåren*, 24 personer höll med men bara om de misskötte sig och 6 stycken svarade att de inte visste.



På frågan om en tyckte att *narkotika borde vara lagligt på samma sätt som tobak och alkohol* svarade 9 personer ja, 76 personer nej och 19 personer svarade vet inte.

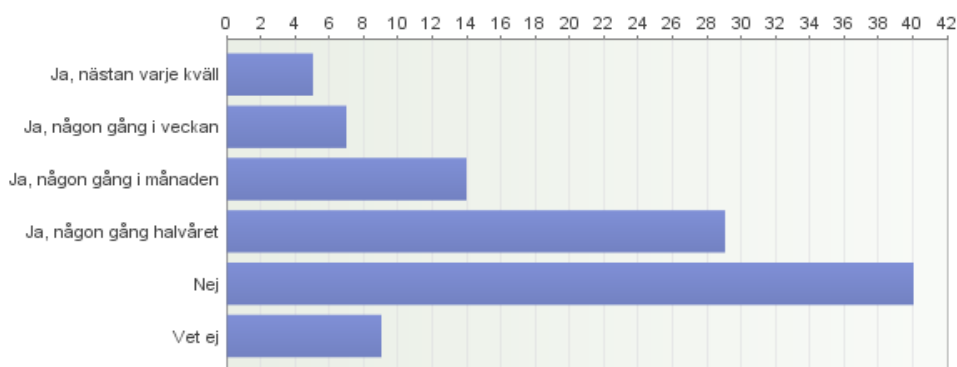


På frågan hur många som *själv testat narkotika* svarade 56 personer ja och 48 personer nej. Av dessa svarade 3 stycken att debuten hade skett i krog-/kår-/nationmiljö. Av de 67 personer som svarade på frågan om de någon gång använde narkotika idag svarade 9 personer ja och 58 personer nej. På frågan om man använt narkotika på krogen/nationen/kåren i Lund svarade ingen att de hade använt narkotika flera gånger, 3 personer svarade någon gång och 64 personer svarade att inte hade använt narkotika. 67 personer svarade på denna fråga (bara 56 personer svarade att de nyttjat narkotika).

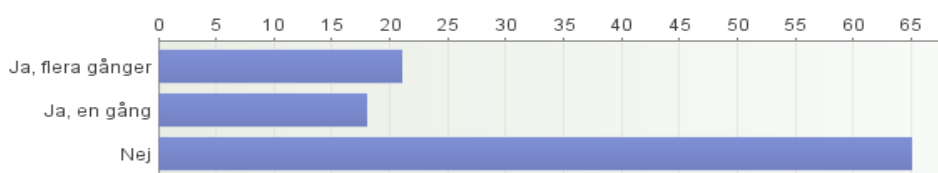
Sexuella ofredanden

I början av detta avsnitt introducerades begreppet sexuella ofredanden med följande stycke: *”Med sexuella ofredanden menar vi i det här sammanhanget sexuella handlingar eller anspelningar där den utsatta inte ger sitt samtycke eller betraktar handlingen som ovälkommen. Sådana handlingar kan till exempel vara att ta på kroppsdelar eller kön, utöva påträngande beteende med sexuella anspelningar med allt från mindre allvarliga till grova sexuella ofredanden.”*

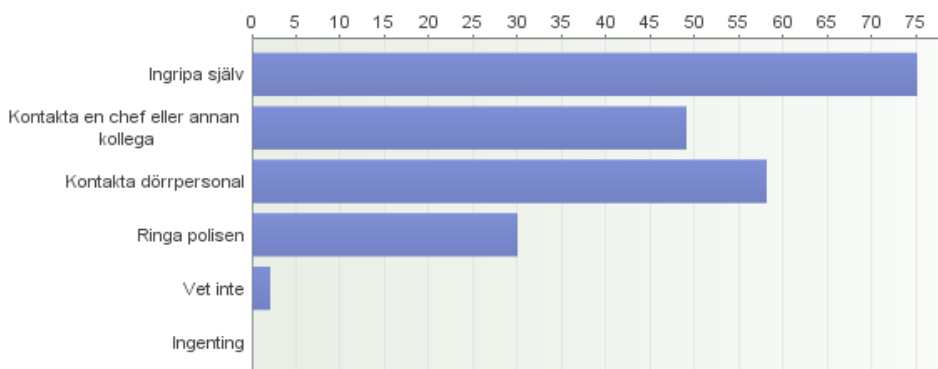
På frågan om svaranden *någon gång sett någon gäst eller personal bli sexuellt ofredad på krogen/kåren/nationen i Lund* svarade 5 personer nästan varje kväll, 7 personer svarade någon gång i veckan, 14 personer svarade någon gång i månaden, 29 personer svarade någon gång i halvåret, 40 personer svarade nej och 9 personer visste inte om de hade sett något.



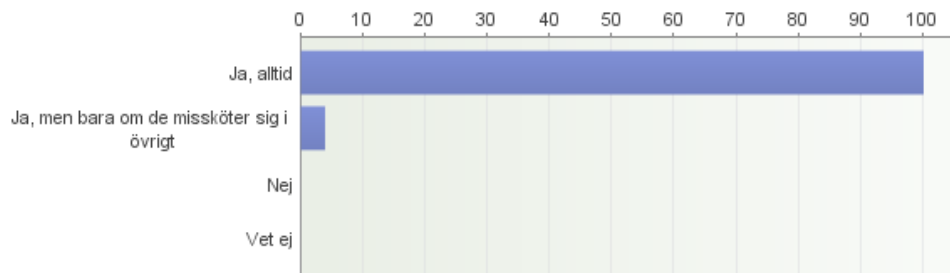
21 personer hade flera gånger *bett en gäst lämna krogen/kåren/nationen där du jobbar på grund av att denne har sexuellt ofredat någon*, 17 personer hade gjort det en gång och 65 personer hade aldrig gjort det.



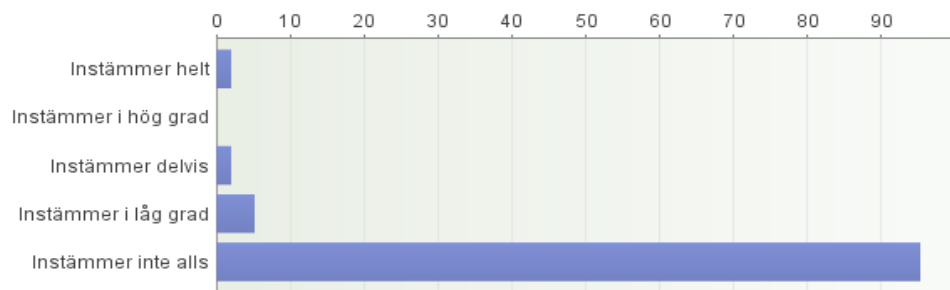
Följande fråga ställdes med syfte att undersöka *hur man skulle agerat om man skulle se någon sexuellt ofreda någon på krogen/nationen/krogen*. På denna fråga var det möjligt att fylla i flera svarsalternativ. 75 personer svarade att de skulle ingripa själv, 49 personer fyllde i att de skulle kontakta en chef eller annan kollega, 58 personer skulle kontakta dörrpersonal, 30 personer skulle ringa polisen och 2 personer visste inte.



På frågan om svaranden tyckte att *gäster som sexuellt ofredar skall avvisas från krogen/kåren/nationen* svarade 100 personer alltid och 4 personer ja, men bara om de missköter sig.



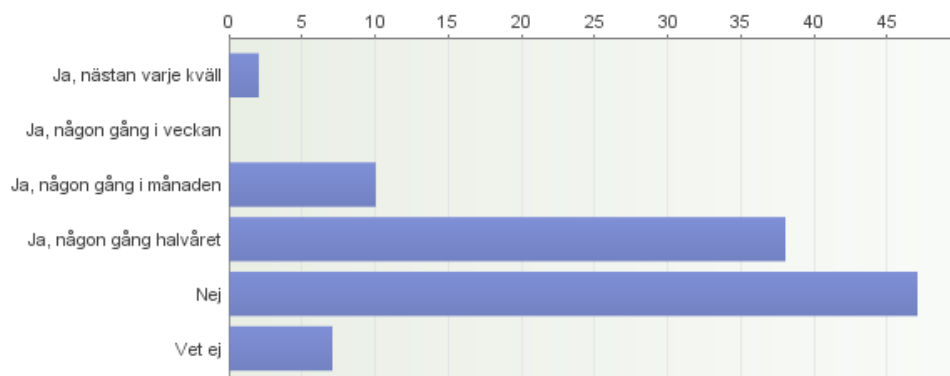
1 person instämde med påståendet att *en person som går på krogen ska räkna med att få en "klapp på rumpan"*, 1 person instämde delvis, 5 personer instämde i låg grad och 93 personer instämde inte alls.



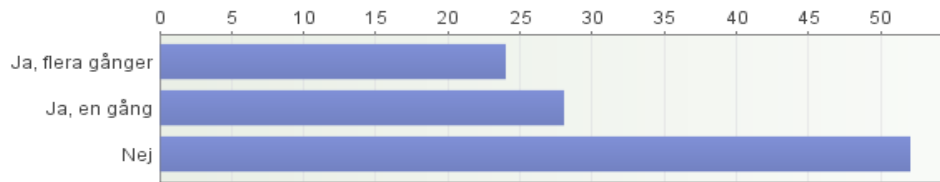
Hot och våld

För att tydligt illustrera vad denna undersökning definierar som hot och våld inleddes denna del med följande stycke: *"Med hot och våld menar vi i detta sammanhang alla handlingar som har till syfte att skrämma, kränka, smärta eller på annat sätt frambringa psykisk eller fysisk skada på en person och som får denne att göra någonting mot sin vilja eller avstå från att göra något som den vill. Detta kan till exempel vara aggressiva gester, skymford och nedsättande personangrepp, brist på respekt, muntliga hotelser och/eller fysiska angrepp så som att hålla fast någon, riva, knuffa eller nypa, sparka och slag eller allvarlig misshandel."*

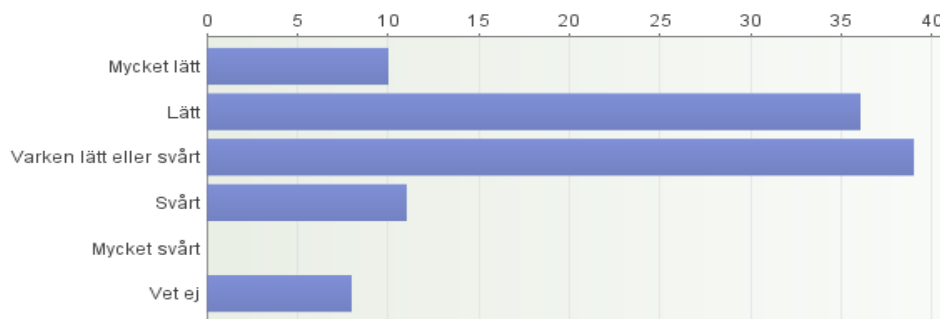
2 personer ser en gäst bli utsatt för hot och/eller våld på krogen/kåren/nationen i Lund nästan varje kväll, 10 personer ser det någon gång i månaden, 38 personer ser det någon gång i halvåret, 47 personer ser det inte alls och 7 personer vet inte om det sett något eller ej.



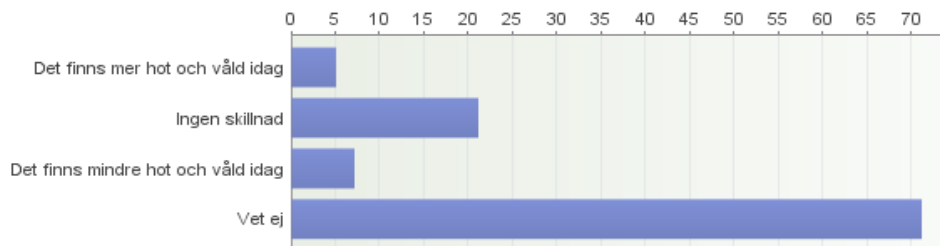
På frågan om svaranden någon gång *bett en gäst som har varit hotfull och/eller våldsam lämna krogen/kåren/nationen där de jobbar* rapporterade 24 personer att detta hade hänt flera gånger, 28 att det hänt en gång och 52 att det aldrig hänt.



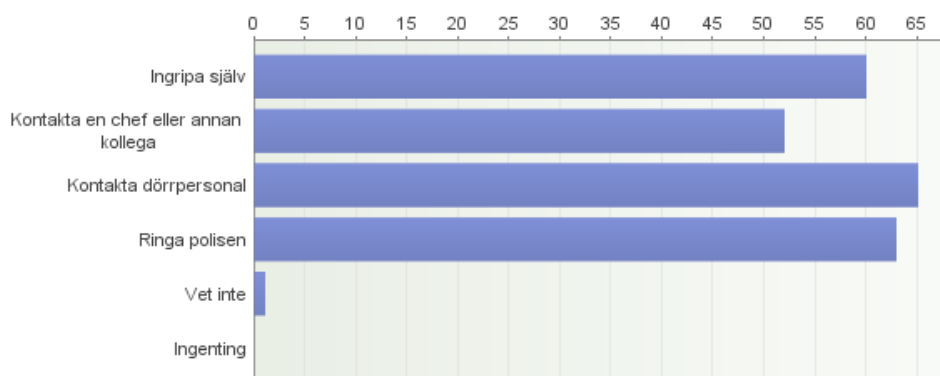
10 personer tyckte det var mycket lätt att *upptäcka om en gäst blir utsatt för hot och/eller våld*, 36 personer tyckte det var lätt, 39 personer tyckte att det varken var lätt eller svårt, 11 personer tyckte det var svårt och 8 personer visste inte.



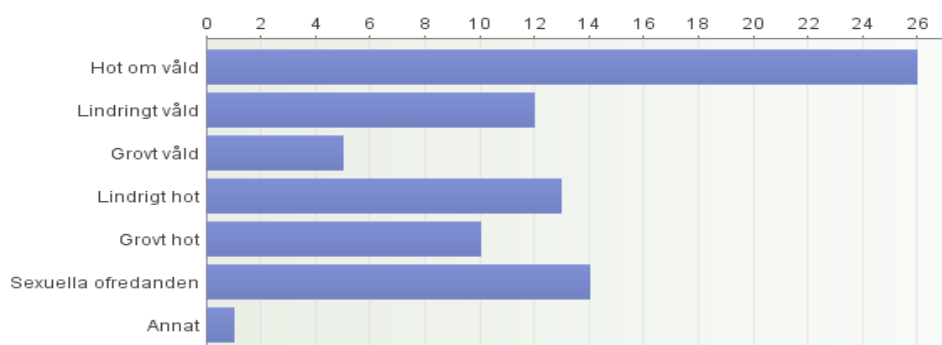
Av de som svarade på frågan om de *upplever att det är mer eller mindre hot och/eller våld på krogen/kåren/nationen idag jämfört med för 3 år sedan* svarade 5 att det finns mer hot och våld idag, 21 att det var någon skillnad, 7 att det finns mindre hot och våld idag och 71 att de inte visste.



Om en svarande skulle *se en gäst vara hotfull och/eller våldsam på deras krog/kår/nation* skulle 60 ingripa själv, 52 kontakta en chef eller annan kollega, 65 kontakta dörrpersonal, 63 ringa polisen och 1 person skulle göra ingenting. Här kunde svaranden fylla i mer än ett alternativ.

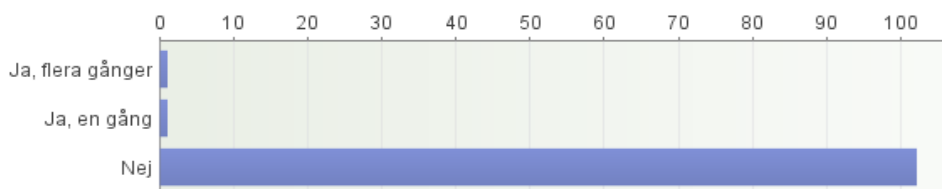


På frågan om en svarande själv blivit utsatt för hot och/eller våld under arbetstid någon gång svarade 70 personer nej och 34 personer ja. Av de 34 som svarade ja hade 26 personer blivit utsatta för hot och våld, 12 personer för lindrigt våld, 5 personer för grovt våld, 13 personer för lindrigt hot, 10 personer för grovt hot, 14 personer för sexuella ofredanden och 1 person för något annat.



De situationer som svaranden upplevde var dem vanligaste platserna att bli utsatt för hot och/eller våld var i baren, i entrén och/eller på dansgolvet. 9 personer hade blivit utsatta för hot och/eller våld i baren, 9 personer i entrén och 7 personer på dansgolvet. Svaranden rapporterade även att de blivit utsatta för hot och/eller våld när de plockade disk, när de stod i receptionen, under samtal med en kund, i källartrappor, utanför serveringsstället, i garderoben, på serveringsställets uteservering, och i samband med mingel.

På frågan om svaranden under arbetstid hotat och/eller varit våldsam på krogen/kåren/nationen i Lund hade 1 person varit det flera gånger, 1 person har varit det en gång och 102 personer hade aldrig varit det.



Svarandens förslag till förändring

40 personer svarade på frågan vad krogen/kåren/nationen skulle kunna göra för att minska narkotikabruk/missbruk, sexuella ofredanden och hot och/eller våld bland gäster och personal. Resultatet visar att svarande efterfrågar en mängd olika åtgärder både i sin egen organisation/serveringsställe och från polis, kommun och samhället i stort. De åtgärder som dominerade var 1) utbildningar, 2) tydlighet i ställningstagande gentemot personal, gäster och allmänhet samt 3) att våga agera och inte blunda för problemen.

Relaterat till den första föreslagna åtgärden efterfrågade svaranden kontinuerliga utbildningar för personal, ordningsvakter, funktionärer och volontärer i bemötande av en utsatt, konflikthantering, lagar och regler, hur en bör agera i en otrygg situation, tecken på förekomst av narkotika, sexuella ofredanden och/eller hot och våld samt vart någon kan vända sig för att få hjälp. Svaranden efterfrågade utbildningar med interaktiva övningar där samtlig personal och berörda myndigheter medverkar.

Beträffande åtgärd nummer två föreslogs det att varje serveringsställe ska, genom intern och extern information, policyarbete, mediakommunikation samt handlingsplaner, ta ett tydligt ställningstagande mot narkotika, sexuella ofredanden och hot och våld. Interna policys torde ha konsekvenser för vad som händer om de inte efterföljs och de bör vara väl förankrade i organisationen så att den är tydlig för alla. Det föreslogs att externa policys skulle vara samma för samtliga serveringsställen och att dessa policys skulle sitta vid ingången för att göra ställningstagandet extra tydligt. Information skulle vidare kunna spridas via posters och hemsidor samt innehålla anställdas och ordningsvaktens rättigheter och ansvarsområden.

Den tredje åtgärds punkten som dominerade bland svaranden var att serveringsställen och dess ansvariga ska agera vid eventuella problem. Vikt lades på att inte blunda för problemet utan vara vaksam på, uppmärksamma, reagera och agera för att förebygga och minska sådant som skapar otrygghet för personal och gäster. Det föreslogs att arbetsgivare skulle uppmana sina anställda att anmäla samt kommunicera gentemot vakter, övrig personal och andra att arbetsgivare står på den anställdes sida och stöttar denne. Relaterat till detta önskades bättre samverkan mellan bartenders/servitörer och ordningsvakter samt större tydlighet med vad som gäller, både internt och externt. Svaranden efterfrågade ökad kommunikation på det egna serveringsstället samt gentemot gäster, media och allmänhet. Det föreslogs att ett anonymt anmälningssystem skulle införskaffas samt att det skulle finnas information kring hur en person anmäler på serveringsställens hemsidor. Det framkom också att personal ska vara synlig i krogmiljön och att mer ansvar kring arbetstagarnas välbefinnande borde ligga på dem som arbetar.

Andra förslag inkluderade att ha nolltolerans mot narkotika, sexuella ofredanden och hot och våld för gäster, ansvariga och personal. Förslag som uppkom var att ha en dialog med den som har misskött sig och ge denne en chans att förbättra sitt beteende. Vid återkommande misskötsel bör en polisanmälan upprättas. Svaranden önskade också ökad samverkan med polis, tydliga riktlinjer för vem som har vilket ansvar för frågorna som denna enkät undersöker och fler civila poliser i krogmiljön. De konkreta åtgärder svaranden nämnde inkluderade att tända ljus och dra ner på musiken, visitera gäster och se till att överförfriskade gäster nekas inträde och kommer hem säkert. Svaranden argumenterade för att många av de områden som enkäten undersöker är tätt sammankopplade med alkohol och det upplevs därför som viktigt att bevaka berusningsnivån och begränsa serverandet av alkohol.

Sammanfattning

Syftet med denna kartläggning var att undersöka vilka attityder, upplevelser och beteenden dem som jobbar i krog/kår/nationmiljö har gällande 1) narkotika, 2) sexuella ofredanden samt 3) hot och/eller våld. Genom en enkätundersökning online fick dem som verkar i denna miljö anonymt svara på frågor rörande dessa områden. Totalt svarade 104 personer på enkäten. Resultatet visar att attityderna gentemot **narkotika** bland svaranden är negativa och att de sällan ser någon bli erbjuden narkotika på kåren/krogen/nationen i Lund. Det framkom att om en svarande skulle se narkotika i krogmiljön skulle denne, i majoriteten av fall, agera genom att kontakta en kollega och/eller en ordnings-

vakt, tillkalla polis eller ingripa själv. Mer än hälften av de svarande rapporterade att de själva någon gång testat narkotika vilket är en ökning jämfört med undersökningen som gjordes under 2016 (Narkotikaundersökning 2016 sammanfattning, 2016). En del av dessa svarade att de även i dagsläget använder narkotika. Till skillnad från undersökningen 2016 upplevde svarande att de såg narkotikapåverkade personer oftare idag jämfört med tidigare. Mer än hälften av de svarande rapporterade att de såg *sexuella ofredanden* minst en gång i halvåret. Av dessa var det fem personer som såg det nästan varje kväll. Fjorton personer upplevde att de någon gång hade blivit utsatt för sexuellt ofredande. Över lag rapporterade svaranden en negativ attityd gentemot sexuella ofredanden och de skulle ingripa om de såg eller hörde något som ligger inom ramen för detta. Av de svarande var det en stor del som såg *hot och/eller våld* minst någon gång i halvåret. Av dessa upplevde tio personer att detta var något de såg någon gång i månaden. En stor majoritet av svarande skulle ingripa, kontakta en kollega och/eller ordningsvakt samt tillkalla polis om de skulle upptäcka en våldsam eller hotfull situation. Drygt hälften av de svarande rapporterade att de vid ett eller flera tillfällen hade avvisat någon som hade varit våldsam eller hotfull. Trettiofyra personer rapporterade att de hade blivit utsatta för hot och/eller våld i samband med att de jobbade och majoriteten av dessa fall hade skett i baren, i entrén och/eller på dansgolvet.

På frågan vad svaranden föreslog att krogen/kåren/nationen kan göra för att minska narkotikabruk/missbruk, sexuella ofredanden och hot och/eller våld bland gäster och personal svarade 40 personer. De teman som svarande rapporterade inkluderade att personal, ordningsvakter och andra skulle genomgå regelbundna utbildningar för att lära sig förebyggande arbete och öppna för dialog. Det föreslogs även att serveringsställen och myndigheter skulle vara tydliga i ställningstagandet mot otrygga företeelser så som narkotika, sexuella ofredanden och hot och/eller våld. Det var viktigt att budskapet gavs både till personal samt allmänhet. Det föreslogs vidare att serveringsställen skulle våga agera och inte blunda för de problem som kan tänkas framkomma på ett serveringsställe.

Bilaga 1

Några frågor om narkotika, sexuella ofredanden och hot och våld i krogmiljö

En enkät från Trygg Krog i Lund, ett samarbete mellan kommun, polis, krögare, kårer och nationer.

Det vore av stort värde att få veta mer om narkotika, sexuellt ofredande samt hot och våld på krogarna i Lund. Vem vet det bättre än Du som jobbar i restaurang-/kår-/nationbranschen? Därför hoppas vi att Du vill hjälpa oss att svara på några frågor.

Enkäten är uppdelad i fem delar. I den första delen kommer du att få svara på några frågor om dig själv. I enkätens andra del kommer du att få svara på några frågor kring narkotika i krogmiljö. Den tredje delen kommer att ställa frågor om sexuella ofredanden och i del fyra önskar vi att du svarar på frågor kring hot och våld. I den sista delen finns en öppen fråga där du själv kan dela med dig av dina åsikter.

Din medverkan är frivillig och du har möjlighet att avbryta fram till dess att du har tryckt på ”skicka”. Du svarar på frågorna helt anonymt och Dina svar kommer att redovisas i samlad form. Detta innebär att inga svar kommer att kunna kopplas till Dig. När du har tryckt på ”skicka” godkänner du att dina svar redovisas i samlad form.

Enkäten tar bara cirka 15 minuter och ditt svar är viktig för oss!

Om du vill veta mer om samarbetet gå in på: www.lund.se/tryggkrog. Har du några frågor går det bra att skicka ett mail till: tryggkrog@lund.se.



Stort tack för Din medverkan!

DEL 1: Några frågor om dig själv

1) Vilket är ditt kön?

Man
Kvinna
Annan

2) Hur gammal är du?

18 år eller yngre
19-25
26-40
41-64
65 år eller äldre

3) Hur länge har du jobbat i restaurangbranschen/på kåren/nationen?

Mindre än ½ år
½ -1 år
1-2 år
2-3 år
3-5 år
5-10 år
Längre än 10 år

4) Vad jobbar du som? Om du har flera arbetsfunktioner, sätt kryss för den funktion du arbetar mest som.

Krögare/Restaurangchef/Driftsansvarig/Hovmästare
Bartender/Servitris/Servitör
Köksmästare/Kock/Kallskänk/Disk
Ordningvakt/Entrévärd/Garderobiär
Annat, nämligen _____

DEL 2: Några frågor om narkotika

Här kommer några frågor om vad du ser när du arbetar

5) Händer det att du ser narkotikapåverkade gäster på krogen/kåren/nationen i Lund?

Ja, nästan varje kväll
Ja, någon gång i veckan
Ja, någon gång i månaden
Ja, någon gång halvåret

Nej
Vet ej

6) Hur lätt tycker du att det är att se om en gäst är narkotikapåverkad?

Mycket lätt
Lätt
Varken lätt eller svårt
Svårt
Mycket svårt
Vet ej

7) Har du sett någon bli erbjuden narkotika på krogen/kåren/nationen i Lund?

Ja, nästan varje kväll
Ja, senaste veckan
Ja, senaste månaden
Ja, senaste halvåret
Ja, senaste året
Nej
Vet ej

8) Har du sett någon ta narkotika på krogen/kåren/nationen i Lund (t.ex. snorta, svälja en tablett)?

Ja, nästan varje kväll
Ja, senaste veckan
Ja, senaste månaden
Ja, senaste halvåret
Ja, senaste året
Nej
Vet ej

9) Om du skulle se någon ta narkotika på din krog/kår/nation, vad skulle du göra?

Här kan du sätta flera kryss.

Ingripa själv
Kontakta en chef eller annan kollega
Kontakta dörrpersonal
Ringa polisen
Vet inte
Ingenting

10) Jämfört med 3 år sedan, finns det, enligt din uppfattning, mer eller mindre narkotika på krogen/kåren/nationen i Lund idag?

Det finns mer narkotika idag
Ingen skillnad
Det finns mindre narkotika idag

Vet ej

11) Har du någon gång bett en narkotikapåverkad gäst lämna krogen/kåren/nationen där du jobbar?

Ja, flera gånger

Ja, en gång

Nej

Här kommer några frågor om din personliga uppfattning

12) Tycker du att narkotikapåverkade gäster skall avvisas från krogen/kåren/nationen?

Ja, alltid

Ja, men bara om de missköter sig

Nej

Vet ej

13) Tycker du att narkotika skall vara lagligt på samma sätt som tobak och alkohol?

Ja

Nej

Vet inte

Här kommer några frågor om dig själv som privatperson

14) Har du själv testat narkotika någon gång (om svaret är nej hoppa till fråga 18)?

Ja

Nej

15) Skedde debuten i krog-/kår-/nationmiljö?

Ja

Nej

16) Händer det att du någon gång använder narkotika idag?

Ja

Nej

17) Har du använt narkotika på krogen/kåren/nationen i Lund?

Ja, flera gånger

Ja, en gång

Nej

DEL 3: Några frågor om sexuella ofredanden

Med sexuella ofredanden menar vi i det här sammanhanget sexuella handlingar eller anspelningar där den utsatta inte ger sitt samtycke eller betraktar handlingen som ovälkommen. Sådana handlingar kan till exempel vara att ta på kroppsdelar eller kön, utöva påträngande beteende med sexuella anspelningar med allt från mindre allvarliga till grova sexuella ofredanden.

Här kommer några frågor om vad du ser när du arbetar

18) Händer det att du ser att någon gäst eller personal bli sexuellt ofredad på krogen/kåren/nationen i Lund?

- Ja, nästan varje kväll
- Ja, någon gång i veckan
- Ja, någon gång i månaden
- Ja, någon gång halvåret
- Nej
- Vet ej

19) Har du någon gång bett en gäst lämna krogen/kåren/nationen där du jobbar på grund av att denne har sexuellt ofredat någon?

- Ja, flera gånger
- Ja, en gång
- Nej

20) Om du skulle se någon sexuellt ofreda någon på din krog/kår/nation, vad skulle du göra? Här kan du sätta flera kryss.

- Ingripa själv
- Kontakta en chef eller annan kollega
- Kontakta dörrpersonal
- Ringa polisen
- Vet inte
- Ingenting

Här kommer några frågor om din personliga uppfattning

21) Tycker du att gäster som sexuellt ofredar skall avvisas från krogen/kåren/nationen?

- Ja, alltid
- Ja, men bara om de missköter sig i övrigt
- Nej
- Vet ej

22) En person som går på krogen ska räkna med att få en "klapp på rumpan".

- Instämmer helt
- Instämmer i hög grad

Instämmer delvis
Instämmer i låg grad
Instämmer inte alls

DEL 4: Några frågor om hot och våld

Med hot och våld menar vi i detta sammanhang alla handlingar som har till syfte att skrämma, kränka, smärta eller på annat sätt frambringa psykisk eller fysisk skada på en person och som får denne att göra någonting mot sin vilja eller avstå från att göra något som den vill. Detta kan till exempel vara aggressiva gester, skymfard och nedsättande personangrepp, brist på respekt, muntliga hotelser och/eller fysiska angrepp så som att hålla fast någon, riva, knuffa eller nypa, sparka och slag eller allvarlig misshandel.

Här kommer några frågor om vad du ser när du arbetar

23) Händer det att du ser en gäst bli utsatt för hot och/eller våld på krogen/kåren/nationen i Lund?

Ja, nästan varje kväll
Ja, någon gång i veckan
Ja, någon gång i månaden
Ja, någon gång halvåret
Nej
Vet ej

24) Har du någon gång bett en gäst som har varit hotfull och/eller våldsam lämna krogen/kåren/nationen där du jobbar?

Ja, flera gånger
Ja, en gång
Nej

25) Hur lätt tycker du det är att upptäcka om en gäst blir utsatt för hot och/eller våld?

Mycket lätt
Lätt
Varken lätt eller svårt
Svårt
Mycket svårt
Vet ej

26) Upplever du att det är mer eller mindre hot och/eller våld på krogen/kåren/nationen idag jämfört med för 3 år sedan?

Det finns mer hot och våld idag
Ingen skillnad
Det finns mindre hot och våld idag
Vet ej

27) Om du skulle se en gäst vara hotfull och/eller våldsam på din krog/kår/nation, vad skulle du göra? Här kan du sätta flera kryss.

- Ingripa själv
- Kontakta en chef eller annan kollega
- Kontakta dörrpersonal
- Ringa polisen
- Vet inte
- Ingenting

Här kommer några frågor om dig själv

28) Har du själv blivit utsatt för hot och/eller våld under arbetstid någon gång? (Om du svarar nej på denna fråga hoppa till fråga 31)

- Ja
- Nej

29) Om svaret är ja vilken typ av hot och/eller våld har du blivit utsatt för? Här kan du sätta flera kryss.

- Hot om våld
- Lindringt våld
- Grovt våld
- Lindrigt hot
- Grovt hot
- Sexuella ofredanden
- Annat: _____

30) Var skedde situationen när du blev utsatt för hot och/eller våld (exempelvis i baren, på dansgolvet, i entrén etc.)?

31) Har du under arbetstid hotat och/eller varit våldsam på krogen/kåren/nationen i Lund?

- Ja, flera gånger
- Ja, en gång
- Nej

DEL 5: En fråga om förslag till förändring

**32) Vad tror du att krogen/kåren/nationen kan göra för att minska narkotika-
bruk/missbruk, sexuella ofredanden och hot och/eller våld bland gäster och personal?**

Tack för dina förslag! Vi är jätteintresserade av vad du som jobbar på krogen/kåren/nationen har för idéer.

Tack för din medverkan!